

Program podujatí

Štvrtok – 11. september

16:00
VERNISÁŽ VÝSTAVY REŠTAUROVANIE, REMESLO ALEBO UMENIE?
Podtatranské múzeum v Poprade, Vajanského 72/4

Reštaurovanie ako forma ochrany kultúrneho dedičstva. Výstava reštaurovaných zbierok z knižničného fondu Podtatranského múzea v Poprade v spolupráci s reštaurátorským ateliérom Mgr. art. Štefana Kocku. Vstup voľný.

Piatok – 12. september

9:00 – 11:00, 13:00 – 17:00
MODEROVANÉ PREHLIADKY
Podtatranské múzeum v Poprade, Vajanského 72/4

Moderované prehliadky múzea a výstavy Kniežacia hrobka z Popradu v starovekých kostýmoch. Ukážky a rozprávanie o spôsobe života Germánov realizované germánskou skupinou Marcomannia z ČR. Vstupné obvyklé.

17:00
VERNISÁŽ VYSTAVY FOTOZÁŽITKY S PAMIATKAMI 2014
Tatranská galéria v Poprade, Hviezdoslavova 12

Výber najlepších fotografií z celoslovenskej rovnomennej súťaže pre mládež do 21 rokov. Súťaž je súčasťou International Heritage Photographic Experience.

19:00
KONCERT DEKD 2014
Tatranská galéria v Poprade, Hviezdoslavova 12

Koncert pri príležitosti otvorenia Dní európskeho kultúrneho dedičstva 2014 na Slovensku. V podaní sláčikového kvarteta MUCHA QUARTET a husľovo-gitarového dua SLAVONIC DUO zaznejú diela J. Haydna, A. Dvořáka a L. Boccheriniho. Vstup voľný.

Sobota – 13. september

9:00 – 14:00
PREHLIADKY SAKRÁLNYCH PAMIATOK

Pre záujemcov je zabezpečená bezplatná preprava autobusom na trase Poprad – Veľká – Spišská Sobota – Matejovce – Stráže – Poprad. Autobus odchádza zo zastávky pri Slovenskej sporiteľni o 9:00, predpokladaný návrat o 13:00. Na prehliadky je vstup voľný.

Poprad

Rímskokatolícky Kostol sv. Egídia, Nám. sv. Egídia

Ranogotický kostol bol postavený medzi rokmi 1246 až 1268. Do 14. storočia je datovaná výstavba sakristie, prestavba kostola na dvojloďie, do doby okolo polovice 15. storočia otvorenie svätyne južným portálom, výzdoba interiéru nástennými maľbami, prístavba Kaplnky sv. Valentína. V 70-tych rokoch 20. storočia bol uskutočnený hĺbkový pamiatkový výskum a v 80-tych rokoch sa zrealizovala obnova kostola. Odkryté nástenné maľby v interiéri kostola významne obohatili fond stredovekej nástennej maľby nielen na Spiši, ale na celom Slovensku.

Zvonica, Nám. sv. Egídia

Staviteľom zvonice z r. 1663 bol Georgius Exoticus. Oprava vonkajších omietok a rekonštrukcia zvonice prebiehali v rokoch 1924 a 1957. Pre poruchy na murive a klenbách sa prestalo zvoniť. Zvonenie bolo obnovené až v 80-tych rokoch 20. storočia, v roku 1998 bola zvonica obnovená.

Evanjelický kostol, Nám. sv. Egídia

Stavba bola dokončená na jeseň roku 1834. Svojím zaujímavým architektonickým riešením so zachovanou architektúrou i dotvárajúcimi interiérovými prvkami kostola patrí k najvýznamnejším reprezentantom evanjelických chrámov 19. storočia.

Veľká

Rímskokatolícky Kostol sv. Jána Evanjelistu, Scherfelova ulica

Rímskokatolícky kostol bol postavený po roku 1250. Z tohto obdobia je zachovaný najmä ukážkový ranogotický portál. V 14. storočí postavili väčšie presbytérium s elegantnou klenbou, loď zaklenuli na stredové podpory a vytvorili typické dvojloďie. Novodobým prvkom kostola sú farebné vitráže z roku 2003.

Spišská Sobota

Rímskokatolícky Kostol sv. Juraja, Sobotské námestie

Kostol je pôvodne neskororománsky, postavený okolo polovice 13. storočia ako jednolodňová stavba so svätyňou a vežou. Už v 1. polovici 14. storočia sa uskutočnila prestavba kostola na centrálné dvojloďie. Ďalšia veľká, neskorogotická stavebná úprava bola zrealizovaná okolo polovice 15. storočia. Veža dostala v roku 1787 dnešnú neskorobarokovú úpravu. Od 50-tych rokov 20. storočia stavebné úpravy smerovali k obnovám omietok, podláh, k statickému zabezpečeniu veže kostola. V roku 2014 bolo ukončené osadenie vitrážových výplní okenných otvorov. Kostol sv. Juraja je cenným príkladom špecifického typu dvojloďových kostolov, ktoré sú charakteristickým prejavom spišskej gotickej architektúry. Za komplexnú obnovu a reštaurovanie mobiliáru bol kostol v roku 2011 ocenený prestížnou cenou Kultúrna pamiatka roka.

Matejovce

Rímskokatolícky Kostol sv. Štefana kráľa, Matejovské námestie

Ranogotický kostol, ktorý sa zachoval v celom pôvodnom rozsahu, bol postavený v 70-tych rokoch 13. storočia, v roku 1422 bol prestavaný na dvojloďie. V 18. storočí, bol kostol barokovo upravený, k južnému múru dvojloďia bola prístavaná predsieň, do interiéru – dvojloďia bola vstavaná murovaná organová empóra a nadstavaná veža.

Evanjelický kostol, Ul. Juraja Tranovského

Murovaný evanjelický kostol bol postavený v roku 1817. Ďalšie úpravy sa uskutočnili v rokoch 1955 a 1980. Evanjelický kostol je ukážkou pozoruhodnej dispozície, vychádzajúcej z obľúbenej protestantskej schémy centrálného pôdorysu gréckeho kríža, patrí k najhodnotnejším predstaviteľom protestantskej architektúry tolerančného obdobia.

kláštora, pôvodne redemptoristov, neskôr minoritov. Predpokladá sa, že z pôvodnej stavby sa zachovala veža a časť obvodových múrov lode kostola, kamenné ostenia vo veži a v podstreší nad barokovými klenbami nástenné maľby.

Zvonica, Matejovské námestie

V 17. storočí pribudla do areálu kostola renesančná zvonica. 18. storočie prinieslo veľké stavebné úpravy nielen kostola, ale aj zvonice, začiatkom 19. storočia bola zvonica klasicisticky upravená. Nová kovová zvonová konštrukcia nesie 4 elektrifikované zvony. Jeden zo zvonov pochádza zo 14. storočia.

Stráže

Rímskokatolícky Kostol sv. Jána Krstiteľa, Strážske námestie

Kostol je datovaný do 14. storočia, jeho baroková úprava bola zrealizovaná v období rokov 1771 – 1776. Ďalšie úpravy boli vykonané okolo roku 1928 v súvislosti s prístavbou

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ v kultúrnych a pamäťových inštitúciách

9:00 – 14:00
Podtatranské múzeum v Poprade, Vajanského 72/4

Čo ukrýva múzeum

Prehliadka objektu múzea (interiér + záhrada múzea) so sprievodným výkladom.

Moderované prehliadky

Moderované prehliadky múzea a výstavy Kniežacia hrobka z Popradu v starovekých kostýmoch. (vstupy max. 25 návštevníkov, každých 30 minút)

Tvorivé dielne

Tkanie na hrebeňovom stávku a na kartičkách
Odhafme tajomstvá runového písma
Výroba keramiky podľa antických vzorov
Ukážky šitia dobových odevov a ukážky spracovania dreva v spolupráci so Strednou umeleckou školou v Kežmarku
Ochutnávka starovekých jedál

Ukážky a rozprávanie

Ukážky a rozprávanie o spôsobe života Germánov, realizované germánskou skupinou Marcomannia z ČR. Vstup voľný, dobrovoľné vstupné je vítané.

DNI EURÓPSKEHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

Dni európskeho kultúrneho dedičstva (DEKD) sú významným celoeurópskym podujatím, organizovaným Radou Európy a Európskou komisiou, ktoré upriamuje pozornosť najširšej verejnosti na mimoriadne hodnoty rozmanitého kultúrneho dedičstva v 50 účastníckych štátoch. Základným cieľom DEKD, ktoré sa tradične konajú v mesiaci septembri, je jednak zvýšiť povedomie obyvateľov o miestnom dedičstve a prehĺbiť záujem o jeho ochranu, ako aj rozvinúť vedomie o jeho prepojení s európskym kultúrnym dedičstvom. Počas DEKD sa otvárajú pre verejnosť mnohé pamiatky, historické budovy, areály, ktoré sú zvyčajne uzavreté alebo sa v bežne navštevovaných pamiatkach, múzeách a galériách usporadúvajú špeciálne sprievodné podujatia. Slovenská republika sa pripojila k organizátorom DEKD v roku 1993. Koordinátorom podujatí je od roku 2010 Združenie historických miest a obcí SR. Otváracie podujatia sa konajú v dňoch 12. – 14. septembra 2014 v Poprade. Široká verejnosť má príležitosť spoznať celý rad vzácnych pamiatok, ktoré budú na určitý čas výnimočne sprístupnené.

Textové a fotografické podklady:
Krajský pamiatkový úrad Prešov, pracovisko Poprad-Spišská Sobota, Podtatranské múzeum v Poprade.

ZDRUŽENIE HISTORICKÝCH MIEST A OBCÍ SR

MINISTERSTVO KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mesto POPRAD

SLOVENSKE NÁRODNÉ MÚZEUM

PAMIATKOVÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

PAMIATKY A MÚZEÁ

Tatranská galéria v Poprade

PODTATRANSKÉ MÚZEUM V POPRADE

Na výstave o výstave

Na výstave o výstave alebo Kniežacia hrobka z Popradu, história nálezu, súčasný stav a perspektívy. Prednášky spojené s prezentáciami.

Ukážky a rozprávanie

Ukážky a rozprávanie o spôsobe života Germánov, realizované germánskou skupinou Marcomannia z ČR. Vstup voľný, dobrovoľné vstupné je vítané.

trati. Po znárodnení v roku 1946 prevzal elektrárňu spolu so strojným vybavením n. p. Slovenské elektrárne. Tie ju prevádzkovali do roku 1959, keď bola činnosť elektrárne zastavená a po demontáži technologického zariadenia bol objekt odovzdaný do správy Mestského národného výboru v Poprade. Na začiatku 90-tych rokov 20. storočia začal okruh umelcov spolu s Tatranskou galériou upozorňovať na význam záchranu objektu elektrárne. Postupná niekoľkoročná obnova objektu a jeho areálu bola ukončená vo februári 2014 a je pozitívnym príkladom využitia pôvodne industriálnej architektúry na účely galérie a kultúrno-spoločenské využitie.

Odkryté hodnoty

Stála expozícia zo zbierok TG.

Sondy a reflexie

Výstava diel z depozitára TG a súčasných umelcov v spolupráci s Umeleckou besedou slovenskou venovaná 70. výročiu SNP.

Modlitba dreva (skvosty drevenej sakrálnej architektúry na Slovensku)

Výstava fotografií Milana Malasta.

Meštiansky dom v Prešovskom kraji

Výstava Krajského pamiatkového úradu v Prešove k významným architektonickým pamiatkam.

Fero Guldán: Spišské exody

Výstava diel k aktuálnej téme s libretom Mira Polláka.

9:00 – 14:00

Podtatranské osvetové stredisko, Sobotské nám. 4

Osvetové stredisko sídli v renesančnom meštianskom dome, ktorý bol postavený v 50-tych rokoch 17. storočia. Dom je pozoruhodný citlivou barokovou prestavbou v roku 1761, ktorá rešpektovala pôvodnú stredovekú a renesančnú zástavbu, vrátane dispozičného riešenia a renesančného výrazu hlavnej fasády domu. Dom bol obnovený po roku 1966 a v rokoch 2006 – 2007.

9:00 – 14:00

Krajský pamiatkový úrad, pracovisko Poprad-Spišská Sobota, Sobotské nám. 16

Pracovisko krajského pamiatkového úradu sídli v meštianskom dome. Dom bol postavený v 2. polovici 15. storočia, renesančne prestavaný po polovici 16. storočia a v 17. storočí upravený s použitím starších, stredovekých murív. Stavebná úprava domu s datovaním „1742“ je spojená s menom „Johannes Sonntag“, keď dom patril rodine Szontágovcov, bohatých podnikateľov zo Spišskej Soboty. Z roku 1770 pochádza úprava hlavnej fasády domu s bohatou štukovou ornamentikou a zachovanou barokovou mrežou. Posledná rekonštrukcia domu prebiehala v rokoch 1982 – 1989.

9:00 – 14:00

Štátny archív v Levoči, pracovisko Poprad-Spišská Sobota, Sobotské nám. 18 a 20

Štátny archív sídli v dvoch meštianskych domoch, objekt č. 18 vznikol v 1. polovici 17. storočia zlúčením dvoch renesančných domov na gotickom základe z 15. a 16. storočia. Naposledy bol objekt rekonštruovaný koncom 20. storočia. Objekt č. 20 je renesančný dom, ktorý vznikol v 1. polovici 17. storočia z pôvodných dvoch menších prízemných stavieb. Po požiari v roku 1775, keď zhorela aj dvojité sedlová strecha, bola barokovo upravená hlavná fasáda i vnútorné priestory a na hlavnú fasádu pribudla aj nezvyklá jednopodlažná prístavba. Posledná väčšia rekonštrukcia sa uskutočnila koncom 20. storočia.

9:00 – 14:00

Podtatranská knižnica, Sobotské nám. 22

Renesančný dom z polovice 16. storočia je postavený na pozostatkoch stredovekej kamenej stavby. Datovanie na portáli južnej fasády rok –1677 prezrádza zrejme významnú prestavbu. V polovici 80-tych rokov 20. storočia prešiel objekt celkovou rekonštrukciou. Dom je špecifický najmä vďaka atypickej dispozícii a množstvu zachovaných renesančných konštrukcií a prvkov – arkier, fasádny portál s datovaním a nápisom, zaklenutia a interiérové portály.

9:00 – 14:00

Podtatranské múzeum v Poprade-Spišskej Sobote, Sobotské nám. 33

Prehliadka objektu múzea v Poprade-Spišskej Sobote so sprievodným výkladom. Predchodcom dnešného domu bol gotický sieňový dom s dvorovým krídlom z 2. polovice 15. storočia. Sieň domu bola ešte v stredoveku predelená, čím vznikol zaklenutý prejazd. Renesančné úpravy domu spočívali v predelení siení na poschodí, zaklenutí novovzniknutých priestorov a dostavbe dvorového krídla. Novým zaklenutím sa prejavili aj úpravy v baroku a v klasicizme. Naposledy bol objekt komplexne rekonštruovaný v 80-tych rokoch 20. storočia. V dome sa napriek neskorším prestavbám zachovali mnohé stredoveké konštrukcie a architektonické prvky.

Nedeľa – 14. september

9:00 – 14:00

OTVORENÉ PENZIÓNY – výnimočné prehliadky meštianskych domov

Penzión Sabato, Sobotské nám. 6

Dvopodlažný, prejazdový, meštiansky dom z 1. polovice 17. storočia je jedným z najzachovalejších renesančných domov v Spišskej Sobote, s unikátnou arkádovou loggiou. Upravený bol v 2. polovici 18. storočia a v roku 1958. V rokoch 1998 – 2004 prešiel dom rozsiahlou obnovou na využitie penziónového ubytovania a reštaurácie.

Penzión Átrium, Sobotské nám. 25

V dome sú zachované najmä hodnotné renesančné konštrukcie a prvky. Okrem valených klenieb s výsečami v prejazde a v bývalej sýpke na poschodí, sú pozoruhodné najmä autenticky zachované drevené trámové stropy. V južnom priestore sa nachádza ozdobne vyrezávaný strop s bohatou profiláciou, rozetkami, nápisom a datovaním 1683. Hlavná fasáda objektu je hladká, vystupujúcimi prvkami sú tri renesančné kamenné šambrány malých okenných otvorov poschodia s lištou, profilovanými podokennými a nadokennými rímsami a prevliekanými mrežami.

Penzión sv. Juraj, Sobotské nám. 29

Renesančný dom z konca 16. a začiatku 17. storočia je postavený na pozostatkoch kamenej stavby z konca 15. storočia. Ďalšie úpravy pochádzajú z poslednej tretiny 18. storočia a zahŕňajú úpravu hlavnej fasády a výstavbu vo dvore. Komplexne

bol dom zrekonštruovaný v roku 1996. Dom, ktorý v minulosti slúžil ako zájazdny hostinec, je výnimočne hodnotným renesančným domom s množstvom zachovaných renesančných konštrukcií a prvkov.

Penzión Apropo, Sobotské nám. 38

Dom vznikol zlúčením dvoch objektov. Barokovo-klasicisticky bol objekt prestavaný v 2. polovici 18. storočia, z tohto obdobia pochádza aj úprava hlavnej fasády. V objekte sa síce zachovali mnohé renesančné valené a barokovo-klasicistické klenby, viaceré zaklenutia či trámové stropy však zanikli. Komplexná rekonštrukcia sa uskutočnila v rokoch 2001 – 2002.

Penzión Fortuna, Sobotské nám. 43

Renesančný dom z 1. tretiny 17. storočia bol v polovici 18. storočia barokovo prestavaný. Objekt je typickým príkladom domu s prejazdom v strednej osi, so zachovanými renesančnými aj barokovými konštrukciami a hodnotnými architektonickými, výtvarnými a umeleckoremeselnými prvkami.

13:00 – 17:00

NEDELNÉ POPOLUDNIE V MÚZEU

Podtatranské múzeum v Poprade, Vajanského 72/4

Moderované prehliadky múzea a výstavy Kniežacia hrobka z Popradu v starovekých kostýmoch. Vstupné obvyklé.

16. – 19. september

PROGRAM PRE ŠKOLY v rámci DNÍ EURÓPSKEHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

Podtatranské múzeum v Poprade, Vajanského 72/4

Prehliadky

Prehliadky expozícií a výstav múzea, v prípade záujmu obohatené o špecializované podujatia.

Prednášky

Územie Slovenska v dobe života kniežaťa z Popradu. Reštaurovanie troch najstarších tlačí z HKF Podtatranského múzea v Poprade.

Tvorivé dielne

Tkanie na hrebeňovom stávku a na kartičkách. Výroba keramiky podľa antických vzorov. Odhaľme tajomstvá runového písma.

Vstup:

1 euro / 1 kultúrny poukaz.

Na podujatie je potrebné prihlásiť sa vopred.

21. september

13:00 – 17:00

DOVIDENIA, CTENÉ KNIEŽA!

Podtatranské múzeum v Poprade, Vajanského 72/4

Derniéra výstavy Kniežacia hrobka z Popradu. Konzervácia 2008 – 2012. Posledné moderované prehliadky výstavy v Podtatranskom múzeu v Poprade. Akciové vstupné na prehliadku múzea a výstavy Kniežacej hrobky z Popradu: dospelí 2 €, deti 1 €.

Zmena programu vyhradená!

Dni európskeho kultúrneho dedičstva

Poprad
12. – 21. september 2014

Výnimočné sprístupnenie
vzácných pamiatok!

